

Till
Regeringen Kultur- och
utbildningsdepartementen
103 33 Stockholm

Remissyttrande - Nationell biblioteksstrategi, förslag till en nationell biblioteksstrategi, Dnr:
Ku2019/00550/KO

I utredningen understryks bibliotekens roll som öppna rum samt deras betydelse för läsning, lärande och forskning. Utredningen föreslår nya nationella digitala bibliotekstjänster och en stärkt gemensam infrastruktur och Strategin är tänkt att ange en riktning, med perspektivet drygt tio år fram i tiden, år 2030. Det uppges anknyta till världen utanför Sverige, inspirerat av utvecklingen i de nordiska länderna, Sverige har halkat efter i digitaliseringen på biblioteksområdet. Enligt utredningen måste biblioteksverksamheten stärkas för de nationella minoriteterna och urfolket samerna och säkra utbudet av tillgängliga medier för personer med funktionsnedsättning, liksom att öka tillgången till medier på andra språk än svenska. Den fria tillgången till vetenskapliga publikationer och forskningsresultat måste säkras.

Ferdosi Media AB vill från den i utredningen åberopade målsättningen framföra några synpunkter baserad på en flerårig erfarenhet som förmedlare, försäljare och leverantör av utländska tidskrifter och utländska litteratur.

Alltsedan 1984 har Ferdosi upparbetat förmedlingskanaler, allt ifrån Kungliga Biblioteket, kommunala bibliotek, myndigheter och vetenskapliga insittutioner. Ferdosi har samtidigt verkat som både egen utgivare och som underleverantör till bland annat större distributörer och olika institutioner. Med anledning av den framlagda utredningen rörande nationell biblioteksstrategi vill Ferdosi understryka utredningens påpekande att för att möta förändringar behövs en satsning på utbyggnaden av våra bibliotek. Som ett av flera exempel kan nämnas satsningar som gjorts i Helsingfors där man byggt ut ett futuristiskt bibliotek som mer fungerar mer som ett community center än som ett centralt bibliotek. Biblioteket blir ett attraktivare alternativ än den konventionell biblioteksmiljö.

För Ferdosi med verksamheten förlagd till förmedling av utländska tidskrifter och utländsk litteratur har ett långvarigt samarbete med kommunala bibliotek visat att för biblioteken krävs en utvidgad kompetens och fördjupad kunskap för att effektivisera bibliotekens förmåga att få tillgång till utländska tidskrifter, böcker, e-böcker osv. Faktorer som stödet till förläggare i vissa länder hör till de problem som skymms vid en konventionell hanteringen av dessa frågor och på denna punkt är det önskvärt att Sverige kan delta i den processen via distributörer/förmedlare med kontaktnät på en internationell marknad.

FERDOSI MEDIA AB
VAT: SE556848967501

Karlavägen 4, SE-114 24 Stockholm, Sweden Tel: +46(08) 323080 E-mail: benjamin@ferdosi.com
www.ferdosi.com , www.ferdosiinfo.com

Ferdosi anser att utredningens vision om ett bibliotek för alla, kräver ett fördjupat aktivt samarbete mellan nationella bibliotek och utländska bibliotek. Detta innebär för Ferdosi som förmedlare av utländsk litteratur, att en biblioteksstrategi bör vidga utrymmet för en svensk allmänhet att ta del av kunskap, inte minst från den under senare år allt mer uppmärksammade Mellersta Östern. Ferdosi, med både svensk och iransk bakgrund, iakttar i en pågående verksamhet att kunskapsnivåerna om främmande kulturer utanför Europa är påfallande låga, dels till följd av utformningen av skolböcker, dels av utgivare som drivs av politiska agendor. Gymnasiets historieböcker skiljer sig markant från arbeten som publicerats av svenska forskare inom specifika områden.

Under de senaste åren har kommunerna vid sin upphandling allt mer blandat svenska och utländska böcker. Det har i en löpande verksamhet medfört att mindre distributörer inte kan delta i stora upphandlingar. Många bibliotekarier har fört fram att större leverantörer som vunnit en upphandling saknar både speciella kunskaper och tillgång till de inköpskanaler som en mindre men specialiserad leverantör kan ha. De utländska böcker som med detta tillhandahålls är ofta ensidiga s.k. bästsäljare. Till detta kommer, slutligen, att mindre företag då de ger ut kataloger till flertalet bibliotek blir besvarade med att alla uppköp går via en viss leverantör. Denne har vanligen ett avtal med underleverantörer med förmånliga rabatter men i praktiken har de mindre specialiserade leverantörerna fått möta en minskande försäljning.

Detta utgör en brist baserad på okunskap om utländska, främst östliga kulturer. Om amerikansk kultur blir vi dagligen underrättade. Detta kräver uppmärksamhet på en departementsnivå för att stärka en svensk interkulturell kompetens. Med en avsaknad av kunskap skapas inte någon konkurrenskraft. Det kräver åtgärder från kommunernas sida. Där ingår ett ekonomiskt stöd för att främja en digitalisering där förmedlare som Ferdosi utgör en länk. Med ett sådant stöd plattformar/databaser utformas som attraherar flera aktörer. För att åstadkomma detta krävs en satsning på digitala databaser med fri tillgång till olika nyhetskällor, inte enbart universitetsbibliotek. Även om universitetsbiblioteken är till för allmänheten nyttjas de inte på ett effektivt sätt. Det är få utanför universitetsvärlden som känner till dem. Då det gäller kommunernas enskilda bibliotekarier framträder vissa risker inom en infrastruktur där enskilda skall besluta om en övergång till digitala tjänster. Där finns en avsaknad av teknisk erfarenhet. Därmed söker man sig ofta till vägar

som monopoliserat en förmedling och som ofta inte är praktiskt genomförbar. Det blir ett hinder för förlag och förmedlare som försöker att förbereda sig för en digital utveckling av papperslösa journaler/böcker/artiklar etc.

I utredningen påpekas att övergången från analoga medier till digitala påskyndats men För folkbiblioteken dröjde det något längre.....Men viss samverkan och gemensamma upphandlingar påbörjades, ofta med de regionala biblioteksverksamheterna som initiativtagare. Med detta pekar utredningen på en kärnfråga, upphandlingen av, främst, utländska tidskrifter. Ett regelverk som bygger på en inhemsk svensk mediamarknad blir en barriär för utländska aktörer vars leveransmöjligheter påverkas av tekniska, politiska och geografiska omständigheter. Denna barriär överförs till leverantörer som i Sverige arbetar med utländsk litteratur och utländska tidskrifter. Vid överprövningar sker en rigorös tillämpning av ett

svenskt regelverk – den leverantör av utländska tidskrifter som antagits får stå tillbaka för den som begärt överprövningen utan att tydligt klargöra de bakomliggande faktorerna. Överprövningen sker utan beaktande av omständigheter som ligger utanför en svensk mediamarknad.

Ferdosi delar de synpunkter som på flera punkter förs fram i utredningen men anser att sidoordnade frågor som upphandlingar, formuleringen av kravspecifikationer och förfrågningsunderlag kunde ha berörts närmare. Det skulle fördjupa utredningens målsättning att få till stånd nya nationella digitala bibliotekstjänster och en stärkt gemensam infrastruktur. Dit hör kravet på gemensamma nationella digitala bibliotekstjänster anpassade för olika målgrupper som barn och nationella minoriteter. Detta inkluderar som anförs i utredningen böcker, tidningar och tidskrifter på de nationella minoritetsspråken, kraftigt breddat utbud av medier på de stora invandrarpråken och ett digitaliserat kulturarv i samverkan med andra ABM-myndigheter (arkiv, bibliotek, museer). Hit hör även historiska radio- och tv-program, tillgång till forskningspublikationer och en koppling till medier i världen utanför Sverige.

Förslagen tangerar ett problemområde som är väl känt för Ferdosi vars dagliga verksamhet innefattar samtliga de områden som utredningen lyfter fram.

Ferdosi vill understryka utredningens förslag om att skyndsamt tillsätta en utredning för att reformera och modernisera den nuvarande pliktlagstiftningen.

Dirrektkontakt gällande ärende:

Benjamin Rahimzadeh - 0760503080

FERDOSI MEDIA AB

VAT: SE556848967501

Karlavägen 4, SE-114 24 Stockholm, Sweden Tel: +46(08) 323080 E-mail: benjamin@ferdosi.com

www.ferdosi.com , www.ferdosiinfo.com